

Írás-, könyv-, könyvtártörténet, sajtótörténet 2

nappali tagozat	esti tagozat
Tantárgy kódja: LAIK2B Kreditszáma: 1 A tanóra típusa: ea. és száma: 1 A számonkérés módja: k. A tantárgy tantervi helye: 2. félév Előtanulmányi feltételek: LAIK1B Tantárgy státusza: kötelező	Tantárgy kódja: LAIK2EB Kreditszáma: 1 A tanóra típusa: ea. és száma: 5 A számonkérés módja: k. A tantárgy tantervi helye: 2. félév Előtanulmányi feltételek: LAIK1EB Tantárgy státusza: kötelező

TANTÁRGY CÉLJA:

Művelődés-, könyvtártörténeti alapozás, a történeti szemléletmód kialakításának előmozdítása, segíteni a hallgatók szakmai, önismeret formálását és elmélyítését. Ismerjék meg a történelem, a művelődéstörténet és a könyvtárkultúra közötti összefüggéseket.

TANTÁRGY TARTALMA:

- A könyvtár fogalma, kialakulásának társadalmi indítékai.
- Az ókor és a korai középkor könyvtárkultúrájának jellegzetességei.
- A könyvnyomtatás hatása a könyvtárak fejlődésére. Mátyás király könyvtára.
- A barokk kor könyvtárai. Az enciklopédikus könyvtár főbb jellemzői.
- Az enciklopédikus könyvtár felbomlása, új könyvtártípusok kialakulása
- A felvilágosodás hatása a magyar könyvtárak fejlődésére.
- A nemzeti könyvtárak kialakulása.
- A XVIII-XIX. századi magánkönyvtárak, szakkönyvtárak, a közkönyvtárak kialakulásának kezdete.
- A könyvtár, mint ismereteket gyűjtő, megőrző, feltáró és szétsugárzó intézmény. A korszerű könyvtár, mint információs központ.
- A könyvtár típusai, könyvtári hálózatok. A magyar könyvtári rendszer felépítése, irányítása.
- Az iskolai könyvtárak kialakulása, szerepe az oktatásban, az önművelésben. Jelenlegi helyzetük.
- Az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről. A könyvtáriügy jogi szabályozása. Nemzetközi szervezetek.

A hallgatók a félév végén csoportos látogatás keretében megismerkednek a Méliusz Juhász Péter Könyvtárral, valamint tanulmányi kirándulás keretében az Országos Széchényi Könyvtár tevékenységével. Elkészítenek egy színvonalas előadást, adott témából.

A félév *kollokviummal* zárul, ahol az I. és II. félév anyaga szerepel.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Csapodi Csaba: Magyar könyvtártörténet. Bp. Gondolat, 1987.
2. Sonnevend Péter: A könyvtári rendszer = Könyvtárosok kézikönyve. 3. köt. Bp. Osiris, 2001. 241-283. p.
3. Tóth Gyula: A könyvtár történelmi szerepváltásai. = Könyvtárosok kézikönyve. 3. köt. Bp. Osiris, 2001. 15-36. p.
4. Tevan Andor: A könyv évezredes útja. Bp. (bármely kiadás)
5. Fülöp Géza: A könyv-és könyvtári kultúra a kapitalizmus időszakában (1789-1917) I-II. rész. Bp. TK. 1974.

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Amberg Eszter: A nyilvános könyvtárak jegyzékének változásai a korszerű könyvtári ellátás törvényi keretei között.=Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2006, július 9-13. p.
2. Az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről. = Magyar Közlöny. 1997. 112. sz.
3. Balogh András: Bibliopláza a XXI. század könyvtára?=KKK, 2013. 1. sz. 3-17.p.
4. Bánkeszi Katalin: A MOKKA és az ODR kapcsolata, továbbfejlesztési lehetőségek. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2008. 11. sz. 3-8. p.
5. Bánkeszi Katalin: Könyvek és olvasók a digitális könyvtárban.= Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2006. július. 39-44. p.
6. Bánkeszi Katalin: Lesznek-e e-könyvek a könyvtárban?= KKK, 2013. 3. sz. 3-9.p.
7. Berlász Jenő: Az Országos Széchényi Könyvtár története 1802-1867. Bp. 1981.
8. Béneyi Miklós: A reformkori országgyűlések kezdeményezései a korvinák hazahozataláról.= Magyar Könyvszemle. 107. 1991. 3. sz.
9. Béneyi Miklós: A cívis szellem nyomtatott hírnökei. Írások a debreceni könyv- és lapkiadás történetéről. Debrecen, 2007. 266 p.
10. Burai István: A könyvtár mint információs rendszer. = KKK, 2013. 7-14.p.
11. Dippold Péter: A könyvtárak változó szerepe az információs társadalomban. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2002. 2. sz.
12. Farkas Gábor: A 16-17.századi polgári könyvtárak típusai. =Magyar Könyvszemle. 1992. 2. sz.
13. Fehér Katalin: Reformkori sajtóviták a nők művelődéséről. = Magyar Könyvszemle, 1995. 3. sz. 247. p.
14. Fischerné Dárdai Ágnes: Régi könyvek a Pécsi Klímó Püspöki Könyvtárban. = Könyv és Nevelés. 2007. 4. sz. 80-86. p.
15. Funk, Robert L: A könyvtár szerepe a harmadik évezredben. = TMT. 1997. 1. sz. 8-11.p.
16. Fülöp Géza: A könyv- és könyvtári kultúra a kapitalizmus időszakában. (1789-1917) I-II. r. Bp.1974.
17. Haiman György: A könyv műhelyében. Bp.: Szépirod. K, 1979.
18. Hangodi Ágnes: Könyvgyűjtési szokások a XVIII. század első negyedében Oroszországban. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2000. 8.sz. 35-42. p.
19. Hessel, Alfréd: A könyvtárak története. Bp. OSZK-KMK. 1959. (Külföldi Könyvtári Szakirodalom, 1.)
20. Juhani Nagy János: Könyvnézőben „kincses Kolozsvárott” . = Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 8. sz. 20-21. p.
21. Katsányi Sándor – Tóth Gyula: A főváros könyvtárának története 1945-1998 / Katsányi Sándor; Tóth Gyula; [közread. a] Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár – Bp.: FSZEK, 2008. 542 p. ISBN 978 963 581 437 4
22. Kelemenné Farkas Zsuzsa: Az iskolai könyvtárak szerepe az olvasóvá válás folyamatában. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2005. 5. sz. 35-41. p.
23. Kiss Jenő: A magyar könyvtárak. Bp. Múzsák, 1988.
24. Kiszl Péter: Rendszerváltás a könyvtárban = TMT. 2000. 4.sz. 171-181.p.
25. Koltay Tibor: Digitális könyvtárak a világban. = TMT. 1998. 7.sz. 255-264.p.
26. Kozmáné Sike Emese: Bod Péter "a magyar könyvek rokonszenves szerelmese". = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2001. 3. sz. 36-46. p.
27. Lakatos Éva: A borítólapok sorsa könyvtárainkban = Magyar Könyvszemle, 1999. 3. sz. 352-362. p.
28. Lukács János: „Kovács Máté száz éve a magyar társadalom életében” = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2008. 9. sz. 56-60. p.
29. Mezey László Miklós – Vajda Kornél: Bemutatkoznak a KI új osztályvezetői. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2006. július, 14-21. p.
30. Mezey László Miklós – Vajda Kornél: Tíz éves a Magyar Elektronikus Könyvtár. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2005. 4. sz. 3-15. p.
31. Milde, Wolfgang: A wolfenbütteli corvinák. (Die Wolfenbütteler Corvinen). Wolfenbüttel, Herzogaugust Bibl. 1995.

32. Nagy Erzsébet: Somogyi Károly gyűjteménye a szegedi Somogyi Könyvtárban. = Könyvtári Figyelő, Új folyam, 1996. 1. sz. 15-19. p.
33. Nagy Júlia: Olvasóegyletek a Sárospataki Kollégiumban. = Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 11. sz. 12-14. p.
34. Németh Gábor: A zirci műemlékkönyvtár 60 éve az Országos Széchényi Könyvtár gondozásában 1953-2013. =KKK, 8. sz. 32-37.p.
35. Oláh Róbert: A digitalizálás rövid története a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárában = Könyvtári Levelező/lap. 2007, 9. sz. 16-18. p.
36. Országos Széchényi Könyvtár = WWW szolgáltatások. [számítógép-fájl] URL: <http://www.oszk.hu/szolg.\index.html>. [2001.01.18.]
37. Az Országos Könyvtárügyi Konferencia tézisei és ajánlásai.=KKK, 2013. 2. sz. 3-6.p.
38. Papp István: A közkönyvtár változó paradigmája. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 1998. 2.sz. 3-8.p.
39. Paszternák Ádám: „Elsősegély-csomag.” Webes könyvtári gyűjtemények és kezelésük. = Könyvtári Levelező/lap. 2007, 11. sz. 18-21. p.
40. Pogány György: A középkori Magyarország magánkönyvtárai 1301 és 1450 között. = Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 8. sz. 14-16. p.
41. Pogány György: A magyar könyvtári szaksajtó vázlatos története. =Könyvtári Figyelő, 1996. 4.sz.; 1. rész. 1997. 1.sz. 2. rész.
42. Pogány György: Az újkori magyarországi bibliofília: Tudóskönyvtárak a XVIII. század elejéig, I. = Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 11. sz. 15-18. p.
43. Pogány György: Az újkori magyarországi bibliofília: Tudóskönyvtárak a XVIII. század elejéig. II. = Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 12. sz. 12-14. p.
44. Praznovszky Mihály: A "pompakönyvtárak" és az olvasói szokások a 19. század közepén. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2000. 9. sz. 26-34. p.
45. Rády Ferenc: A központi szolgáltatások jelene és jövője az új törvény szellemében. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 1998. 9.sz. 7-15.p.
46. Redl Károly: Beszámoló az Országos Könyvtári Kuratórium 2007. évi tevékenységéről = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2008. 3. sz. 3-8. p.
47. Szarvasi Margit: Magánkönyvtárak a XVIII. században. Bp. 1939.
48. Szász Ilona: Mű és illusztráció. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2000. 12sz. 40-44.p.
49. Szénási Zsófia: Detektívregénybe illő kutatás a Corvinák nyomában =Magyar Könyvgyűjtő, 2004. 10. sz. 10-11. p.
50. Tarnócz Márton: Mátyás király és a magyarországi reneszánsz, 1450-11541. Bp. 1994.
51. Tircsné Propper Mária: Churchill gyűjtemény az Eszterházy Károly Főiskola Központi Könyvtárában = Könyvtári Levelező/lap, 2007. 6. sz. 26-28. p.
52. Tóth István György: Mivelhogy magad írást nem tudsz ... Bp. MTA. 1996.
53. Vajda Kornél: "A nemzeti könyvtár szolgáltatási rendjébe épülnek be a sorozatok". Beszélgetés Monok Istvánnal, az OSZK főigazgatójával... = Könyv, könyvtár, könyvtáros 2000. 12. sz. 6-13.p.

Tantárgy felelőse: Dr. Goda Éva főiskolai tanár, Ph.D.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Goda Éva főiskolai tanár, Ph.D.